

# Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO. 6.

Voorstel tot het wijzigen van de wijze van  
inzameling van huishoudelijke afvalstoffen door  
invoering van het systeem van omgekeerd  
inzamelen

AAN DE RAAD

## Samenvatting

Vanuit milieuhygiënische overwegingen hebben de gemeenteraad en burgemeester en wethouders de wettelijke zorgplicht om huishoudelijk afval in te zamelen. De landelijke overheid stelt steeds strengere hergebruikdoelen en wil ook de hoeveelheid restafval beperken. Dit kan in Aalten alleen worden bereikt door een andere wijze van inzamelen te introduceren, namelijk met het systeem van het zogeheten *omgekeerd inzamelen*. Wij stellen dan ook voor het systeem van omgekeerd inzamelen - in navolging van onder andere de buurgemeenten Oost Gelre en Winterswijk – ook in Aalten in te voeren.

## Inleiding

Wij hechten veel waarde aan het scheiden van afval. Door afval te scheiden kan namelijk veel van wat we niet meer nodig hebben worden hergebruikt. Al jarenlang hanteert de gemeente Aalten bij de inzameling van huishoudelijk afval het principe "*de vervuiler betaalt*". Het doel van dit principe is de veroorzaker van afval door middel van een financiële prikkel te stimuleren om zo weinig mogelijk (rest)afval te produceren en het afval dat vrijkomt zoveel mogelijk te scheiden. In de huidige praktijk betekent dit dat bij degene die zijn afval aanbiedt, voor elke aanbieding (voor elke lediging van de groene en de grijze container) een bedrag in rekening gebracht wordt; voor restafval meer dan voor gft-afval. Daarnaast betaalt elk huishouden een vast bedrag (het zogeheten vastrecht).

Hoewel scheiding van huishoudelijk afval in de gemeente Aalten al jaren op een redelijk hoog niveau lag, voldoen we niet (meer) aan het landelijke doel. Dat doel is namelijk een scheidingspercentage van 65% met ingang van het jaar 2015, en vanaf 2020 75%. Een ander nationaal doel is in 2020 per inwoner per jaar de hoeveelheid huishoudelijk restafval te beperken tot maximaal 100 kg.

Gecorrigeerd voor het relatief lage percentage hoogbouw in de gemeente Aalten, komt dat bij ons neer op maximaal 55 kg per inwoner per jaar. Ter vergelijking: het afgelopen jaar (2014) was het aantal kilogrammen restafval per inwoner in Aalten gemiddeld 153 kg.

Deze doelen kunnen alleen worden bereikt door een andere wijze van inzamelen te introduceren. Met het zogeheten *omgekeerd inzamelen* kan een hergebruikpercentage tussen 80 en 85% worden gehaald, en ligt een hoeveelheid van maximaal 55 kg per inwoner ook binnen de mogelijkheden. Bij *omgekeerd inzamelen* wordt een hoog serviceniveau verleend op de herbruikbare stromen en een laag serviceniveau op het restafval. Op die manier worden burgers geprikkeld om optimaal te scheiden en houden daardoor zo weinig mogelijk restafval over. Daarom stellen wij voor het systeem van omgekeerd inzamelen ook in Aalten in te voeren.

## Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regeling

Hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer is het wettelijk kader waarbinnen onder andere de inzamelplicht geregeld is die de gemeente heeft voor wat betreft huishoudelijk afval.

### *Inzamelplicht gemeenten*

Op grond van de Wet milieubeheer zijn de gemeenteraad en het college van burgemeester en

wethouders verantwoordelijk voor het beheer (de inzameling en verwerking) van het afval van huishoudens. Met de afvalstoffenheffing kunnen gemeenten de kosten hiervan dekken. Die afvalstoffenheffing mag niet meer dan kostendekkend zijn en mag alleen ingezet worden voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen.

#### *Scheidingsplicht*

De Wet milieubeheer regelt de verplichting voor gemeenten om (mede) zorg te dragen voor de gescheiden inzameling van gft-afval, glas, papier/karton, kunststof verpakkingsafval, textiel en klein chemisch afval (kca).

#### *Afvalbeheerplan*

In de Wet milieubeheer staat ook dat de *Minister van Infrastructuur en Milieu* ten minste eenmaal in de vier jaar een afvalbeheerplan moet vaststellen. Het nu geldende *Landelijk afvalbeheerplan 2* (LAP2) is de invulling van deze verplichting, en fungeert daarnaast ook als het *Afvalpreventieprogramma Nederland*, dat Nederland op grond van de *Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen* heeft gemaakt. In het LAP2 staat dat in 2015 de nuttige toepassing van het totaal aan huishoudelijke afvalstoffen door ten minste 65% recycling gerealiseerd dient te worden. Dit gaat in 2020 naar 75%.

#### *Van Afval Naar Grondstof (VANG)*

Het programma *Van Afval Naar Grondstof* is uitvoeringsprogramma van het LAP2. Het gezamenlijke doel is om meer duurzame producten op de markt te brengen, bewuster te consumeren én meer en beter te recyclen. Optimaal gebruik van grondstoffen waardoor minder afval ontstaat en beter scheiden en recyclen van afval dat toch ontstaat, is de kern van het programma.

#### *Programma VANG*

Een belangrijk en concreet doel van de staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is de hoeveelheid huishoudelijk restafval in Nederland terug te brengen tot gemiddeld 100 kilogram per inwoner per jaar in 2020. Voor de gemeente Aalten komt dat - gecorrigeerd voor het aandeel hoogbouw - neer op gemiddeld maximaal 55 kg restafval per inwoner per jaar. Ter illustratie: in 2014 was het aantal kilogrammen restafval per inwoner in Aalten gemiddeld 153 kg.

#### *Afvalstoffenverordening*

In de gemeentelijke Afvalstoffenverordening is vastgelegd hoe de gemeente de inzameling van huishoudelijk afval regelt.

#### **Inhoudelijke toelichting op het voorstel**

Het woord *omgekeerd* in omgekeerd inzamelen slaat op de fractie restafval – deze fractie wordt bij omgekeerd inzamelen namelijk niet meer aan huis opgehaald, maar bewoners dienen dit te brengen bij ondergrondse verzamelssystemen die verspreid over de gemeente op loopafstand geplaatst worden. Voor elke aanbidding wordt een bedrag doorberekend in de eindafrekening. Om deze restfractie zo klein mogelijk te houden wordt hier dus een lage service op verleend. De burger houdt voor een deel controle over de kosten.

Op herbruikbaar afval wordt daarentegen een hoog serviceniveau verleend. Oud papier, gft en plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (hierna: pmd) kunnen met behulp van minicontainers worden aangeboden en worden huis-aan-huis ingezameld. Deze worden tegen zogeheten nultarief geleegd. Dat betekent dat voor het legen van deze minicontainers geen kosten in rekening gebracht worden – de ledigings- en verwerkingskosten worden doorberekend in het vastrechtstarief. De verwachting is dat de kosten per aansluiting gemiddeld elf euro hoger zijn dan de huidige kosten per aansluiting.

#### **Alternatieve beleidskeuzes**

Er zijn globaal twee alternatieve keuzes:

1. Geen aanpassingen doen aan de huidige situatie (scenario 1 in de bijgevoegde nota). Dat betekent dat de hergebruikdoelen niet worden gehaald en er veel nuttige en te hergebruiken stoffen in het restafval achterblijven en in de afvalverbrandingsovens terecht komen.
2. Frequentie- en prijsprikkel. Bij dit scenario (scenario 2 in de bijgevoegde nota) wordt hoge service verleend op alle afvalcomponenten. Er wordt een extra (vierde) container uitgezet

voor pmd, maar er is er geen extra prikkel om restafval nog verder te scheiden, waardoor ook de hoeveelheid van 55 kg restafval per inwoner per jaar, en het hergebruikpercentage van 75% (doel voor 2020) niet gehaald zal worden. Bij dit scenario nemen de kosten toe; zelfs meer dan bij omgekeerd inzamelen.

### **Financiële consequenties**

Omgekeerd inzamelen kost per aansluiting naar verwachting gemiddeld een euro per jaar minder dan de huidige kostprijs. In het heffingstarief van 2015 is echter ook een teruggave verwerkt vanwege het afbouwen van de reserve. Daardoor valt het verschil met het systeem van omgekeerd inzamelen in vergelijking met de afvalstoffenheffing zoals die in de begroting voor 2016 is opgenomen hoger uit. De hogere kosten worden voornamelijk veroorzaakt door een fors hogere hoeveelheid gft. Bij gemeenten die al overgegaan zijn op omgekeerd inzamelen blijkt er gemiddeld 2,5 maal zoveel gft ingezameld te worden.

### **Participatie en Communicatie**

Wanneer besloten wordt tot invoering van het systeem van omgekeerd inzamelen wordt er in nauwe samenwerking met ROVA en team KCC een communicatietraject opgesteld en ingezet.

### **Vervolgstappen inclusief tijdspad**

Als conform het voorstel wordt besloten, wordt de Afvalstoffenverordening overeenkomstig aangepast en geactualiseerd en ter goedkeuring voorgelegd (2016).

Gefaseerde invoering omgekeerd inzamelen:

- Optellen en uitvoeren van een gemeentebreed communicatieplan.
- Plaatsen ondergrondse verzamelssystemen per wijk (2016).
- Omwisselen minicontainers restafval (grijze containers) voor minicontainers pmd per wijk, en start Omgekeerd inzamelen per wijk (2016).
- Uitzetten gft-containers buitengebied (2<sup>e</sup> helft 2016).
- Volledige invoering omgekeerd inzamelen met ingang van 2017.

### **Bijlagen**

Integrale nota afvalstoffen 2016 gemeente Aalten

Aalten, 15 december 2015

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,  
secretaris/algemeen directeur, burgemeester,

J. Nobel

G. Berghoef

# De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 december 2015;

gelet op het bepaalde in de Wet milieubeheer;

## B E S L U I T

de wijze van inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen te wijzigen door in het jaar 2016 het systeem van omgekeerd inzamelen gefaseerd in te voeren.

AALTEN, 26 januari 2016

De Raad voornoemd,

De Griffier,

De Voorzitter,

M.A.J.B. Fiering

H.J. Meerdink (wnd)